

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/5535-12

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 25.09.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkijø nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre	26/2026	09.10.2026

Orienteringssak - arbeidet med mulighetsstudie innfallsport Tomasvatnet

Forvalters tilrådning:

Børgefjell nasjonalparkstyre tar redegjørelsen om arbeidet med mulighetsstudie for Tomasvatnet til orientering.

Saksopplysninger

Børgefjell nasjonalparkstyre og Grane kommune har igangsatt arbeid med å utarbeide en mulighetsstudie for Tomasvatnet som innfallsport til Børgefjell nasjonalpark. Arbeidet gjennomføres som et samarbeidsprosjekt mellom nasjonalparkforvaltningen og Grane kommune. Formålet med prosjektet er å fremskaffe kunnskapsgrunnlag om dagens situasjon, avdekke utfordringer og muligheter, samt utarbeide alternative forslag for framtidig organisering og tilrettelegging ved innfallsporten.

Bakgrunnen for arbeidet er blant annet føringer i besøksstrategien for Børgefjell nasjonalpark, hvor Tomasvatnet er prioritert som en av innfallsportene til nasjonalparken. Samtidig har Grane kommune gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel vedtatt at Tomasvatnet skal vurderes som innfallsport til nasjonalparken. Mulighetsstudien skal bidra med kunnskap både til den videre besøksforvaltningen og til kommunens planarbeid.

Tomasvatnet har over lang tid vært en viktig innfallsport til Børgefjell nasjonalpark. Området benyttes både av lokale brukere og tilreisende, og er også et naturlig startpunkt for besøkende som ankommer med tog til Majavatn stasjon. Innfallsporten omfatter dagens parkeringsområder, stiutgangspunktet mot Jengelvatnet og Børgefjell, samt omkringliggende områder med fast bosetting, hytter, landbruk og annen bruk.

Arbeidet er gjennomført med utgangspunkt i Miljødirektoratets veileder for innfallsporter til verneområder. Veilederen beskriver mulighetsstudien som en tidlig fase i utviklingen av en innfallsport, hvor formålet er å kartlegge eksisterende forhold, identifisere interesser, utfordringer og muligheter, samt utarbeide alternative konsepter og skisser som grunnlag for videre vurderinger. Det legges særlig vekt på tidlig dialog med berørte interesser og på å identifisere eventuelle konfliktpunkter før man går videre til en eventuell prosjekteringsfase.

For å gjennomføre mulighetsstudien ble det våren 2026 gjennomført en minikonkurranse under Statsforvalterens fellestjenesters rammeavtale for mulighetsstudier og prosjektering av innfallsporter

i nasjonalparker og andre verneområder. Alle leverandører på rammeavtalen ble invitert til å levere tilbud på oppdraget. Etter gjennomført konkurranse ble Feste Nordøst AS tildelt oppdraget.

I konkurransegrunnlaget ble det lagt til grunn at mulighetsstudien skal belyse forhold knyttet til blant annet grunneiere, hytteiere, ferdsel, trafikk og veiforhold, reindrift, lokalsamfunn, naturverdier og områdets sårbarhet. Det ble også stilt krav om gjennomføring av befaringer og medvirkningsprosesser med relevante interessenter.

Som del av arbeidet er det gjennomført befaringer og møter med aktuelle aktører. Det ble tidlig avholdt møte med grunneierne ved Tomasvatnet, hvor det ble gitt informasjon om prosjektet og drøftet tema som dagens bruk av området, parkeringsforhold, ferdsel, veistandard, skilting, toalettforhold, mobildekning og forholdet mellom besøkende, fastboende og hytteiere.

Den 22. juni 2026 ble det gjennomført et dialogmøte med representanter for grunneiere, Tomasvatn-Øyum hytteforening, Grane kommune, nasjonalparkforvaltningen og konsulenten. Referatet fra møtet ble også distribuert til øvrige berørte aktører, blant annet reinbeitedistrikter, Statskog, jeger- og fiskerforeninger og Helgeland friluftsråd.

På dialogmøtet ble det orientert om bakgrunnen for prosjektet, roller og ansvar i prosessen, samt hvordan mulighetsstudien skulle gjennomføres. Det ble understreket at formålet med arbeidet ikke er å legge til rette for økt trafikk eller flere besøkende, men å se på hvordan eksisterende bruk av området kan organiseres på en best mulig måte for fastboende, hytteiere, besøkende og andre brukergrupper.

Gjennom møtet og øvrig medvirkning ble det løftet fram en rekke tema som er relevante for den videre utredningen. Dette omfatter blant annet veistandard på den kommunale adkomstveien, parkeringskapasitet, skilting, mobildekning og beredskap, ferdselsstyring, forholdet mellom offentlig og privat areal, samt utfordringer knyttet til toalettløsninger og avfallshåndtering.

Det ble også pekt på behov for tydeligere kanalisering av ferdselen fra parkeringsområdet og fram til stinettet inn i nasjonalparken. Videre ble det framhevet at informasjonstiltak og eventuell tilrettelegging bør bidra til å redusere konflikter mellom ulike brukerinteresser og gi et tydeligere skille mellom private og offentlige funksjoner i området.

Innspillene fra medvirkningsprosessen viser også et ønske om at området fortsatt skal fungere som et startpunkt for ferdsel inn i Børgefjell og til hytteområdene, og at eventuelle tiltak ikke bør legge opp til økt opphold, overnatting eller annen aktivitet som kan endre områdets karakter.

På bakgrunn av innhentet kunnskap, befaringer og innspill fra berørte interessenter har konsulenten arbeidet videre med analyse av området og utvikling av alternative løsningsforslag. Arbeidet befinner seg fortsatt i mulighetsstudiefasen, og det er ikke tatt stilling til eventuelle framtidige tiltak eller valg av løsning.

Landskapsarkitekt Stine Ringnes fra Feste Nordøst-AS vil orientere nasjonalparkstyret om arbeidet som er gjennomført så langt. Orienteringen vil omfatte arbeidsprosessen, medvirkningsarbeidet, sentrale problemstillinger som har framkommet gjennom prosjektet, samt presentasjon av alternative skisser og løsningsforslag som er utarbeidet som del av mulighetsstudien.

Vedlegg: